

TEHNICA CRIMINALISTICĂ: PROBLEME, TENDINȚE, PERSPECTIVE

Andrian BADIA

Doctor în drept, Universitatea de Studii Europene din Moldova,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: badiaandrian@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8890-6445>

Procesele de globalizare ce se derulează actualmente pe mapamond, de rând cu tot mai accelerata dezvoltare a progresului tehnico-științific, conduc iminent la modificarea cantitativă și calitativă a criminalității contemporane. În structura ei, o pondere tot mai semnificativă o capătă infracționalitatea economică, care „alimentează” toate altele, inclusiv cele legate de banditism, separatism, terorism etc. Prezenta lucrare este consacrată problematicii tehnicii criminalistice, natura și locul ei în sistemul cunoștințelor științifice, rolul metodologic al ei în formarea teoriei generale a expertizei judiciare dar și unor probleme teoretico-practice ce persistă în expertologie. Se afirmă că, atât criminalistica în ansamblu, cât, îndeosebi, tehnica criminalistică, prezintă domenii de factură sintetică și nu pur juridică, ce contopesc cunoștinșe din domeniile tehnicii și a naturii –fapt, de însemnătate, la moment, doar scientologică. În continuare se analizează formarea unui nou domeniu – expertologia judiciară, desprinsă din tehnica criminalistică, apărută din necesitatea generalizării și argumentării teoretice a proceselor ce se produc în activitatea practică de expertiză, servind drept suport în formarea bazelor științifice ale varietăților de expertize.

Cuvinte-cheie: tehnica criminalistică, mijloace tehnico-criminalistice, expert, specialist, expertiză judiciară.

FORENSIC TECHNIQUE: PROBLEMS, TRENDS, PERSPECTIVES

The globalization processes currently taking place around the world, along with the increasingly accelerating development of technical and scientific progress, are leading to the imminent quantitative and qualitative modification of contemporary crime. In its structure, an increasingly significant weight is acquired by economic criminality, which "feeds" all others, including those related to banditry, separatism, terrorism, etc. The present paper is devoted to the issue of forensic technique, its nature and place in the system of scientific knowledge, its methodological role in the formation of the general theory of judicial expertise, but also to some theoretical-practical problems that persist in expertise. It is stated that both forensic science as a whole, and especially forensic technology, present areas of synthetic and not purely legal nature, which merge knowledge in the fields of technique and nature – fact, of only scientology significance, at the moment. Next, the formation of a new field is analyzed - judicial expertise, derived from the forensic technique, arising from the need to generalize and theoretically argue the processes that occur in the practical activity of expertise, serving as support in the formation of the scientific bases of the varieties of expertise.

Keywords: forensic technique, forensic technical means, expert, specialist, judicial expertise.

TECHNIQUE MÉDICO-LÉGALE: PROBLÈMES, TENDANCES, PERSPECTIVES

Les processus de mondialisation qui se déroulent actuellement dans le monde entier, ainsi que le développement de plus en plus accéléré du progrès technico-scientifique, conduisent de manière imminente à la modification quantitative et qualitative de la criminalité contemporaine. Dans sa structure, une part de plus en plus importante est acquise

par la criminalité économique, qui "nourrit" toutes les autres, y compris celles liées au banditisme, au séparatisme, au terrorisme, etc. Cet article est consacré au problème de la technique médico-légale, sa nature et sa place dans le système des connaissances scientifiques, son rôle méthodologique dans la formation de la théorie générale de l'expertise judiciaire, mais aussi aux problèmes théoriques et pratiques qui persistent en expertologie. Il est indiqué que la médecine légale dans son ensemble et, en particulier, la technique médico-légale, présentent des domaines de nature synthétique et non purement juridique, qui combinent les connaissances des domaines de la technique et de la nature – un fait d'importance, pour le moment, uniquement la Scientologie. En outre, il est analysé la formation d'un nouveau domaine – l'expertise judiciaire, détachée de la technique médico-légale, résultant de la nécessité de généraliser et d'argumenter théoriquement les processus qui se produisent dans l'activité pratique de l'expertise, servant de support à la formation de bases scientifiques de variétés d'expertise.

Mots-clés: *technique médico-légale, moyens techniques médico-légaux, expert, spécialiste, expertise judiciaire.*

КРИМИНАЛИСТИЧЕСКАЯ ТЕХНИКА: ПРОБЛЕМЫ, ТЕНДЕНЦИИ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Процессы глобализации, происходящие в настоящее время, наряду со все более ускоренным развитием технического и научного прогресса неизбежно ведут к количественному и качественному изменению современной преступности. В ее структуре все больший вес приобретает экономическая преступность, которая «подпитывает» все остальные, в том числе связанные с бандитизмом, сепаратизмом, терроризмом и т.п. Работа посвящена вопросу о криминалистической технике, ее природе и месте в системе научных знаний, ее методологической роли в формировании общей теории судебной экспертизы, а также некоторым теоретико-практическим проблемам, сохраняющимся в экспертизе. Констатируется, что криминалистика в целом, так и криминалистическая техника, в частности, представляют собой области синтетического характера, а не чисто юридического, в которых сконцентрированы знания из областей техники и природы - по сути, имеющие значение, на данный момент, только научное. Далее анализируется формирование новой области - судебной экспертизы, отделившейся от криминалистической техники, возникающей в связи с необходимостью обобщения и теоретического обоснования процессов, происходящих в практической деятельности экспертизы, служащее опорой при формировании научных основ разновидностей экспертизы.

Ключевые слова: *криминалистическая техника, судебно-технические средства, эксперт, специалист, судебная экспертиза.*

Introducere

Procesele de globalizare ce se derulează actualmente pe mapamond, de rând cu tot mai accelerata dezvoltare a progresului tehnico-științific, conduc iminent la modificarea cantitativă și calitativă a criminalității contemporane. În structura ei, o pondere tot mai semnificativă o capătă infraționalitatea economică, care „alimentează” toate altele, inclusiv cele legate de banditism, separatism, terorism etc.

Mai mult, infraționalitatea devine tot mai agresivă și mai mobilă. Făptuitorii și grupările

criminale valorifică din plin și rapid realizările progresului tehnico-științific, folosind în activitatea lor mijloace moderne de legătură, transport, dar și oportunitățile nelimitate ale Internetului, a tehnologiilor informaționale de vârf. De aceea, descoperirea și cercetarea infracțiunilor în condițiile actuale capătă, în mare parte, trăsături specifice, determinate de caracterul organizat al acestor formațiuni criminale, de prezența conexiunilor coruptive (inclusiv în organele de drept), gradul înalt de informare al făptuitorilor despre mijloacele și metodele de lucru ale organelor competente. Dincolo de aceasta, nu poate fi trecut cu vederea

și faptul că, un număr însemnat de infracțiuni se comit de persoane ce dețin pregătire respectivă, sunt dotate cu tehnici moderne, armament, mijloace conspirative de filaj. Toate acestea permit infractorilor să-și ascundă urmele și să opună rezistență considerabilă organelor de urmărire penală în activitatea lor profesională de luptă cu criminalitatea.

În aceste condiții, societatea și statul, prin mijlocirea organelor sale de ocrotire a normelor de drept, a Ministerul Afacerilor Interne, care este și bastionul principal în curmarea infracțiunilor, caută insistent pârghii suplimentare de control asupra criminalității și de combatere a acesteia, adecvate amenințărilor crescânde. Este evident că, astfel de măsuri se vor aplica în toată complexitatea aspectelor organizatorice, juridice, tehnico-științifice, metodico-didactice și altor asemenea configurații. Rolul criminalisticii, în acest sens este unic, întrucât aceasta, în cadrul obiectului său de studiu, ca nici o altă știință juridică, este implicată nemijlocit și plenar în soluționarea problemelor enunțate. Prin urmare, este logic a presupune că în perspectivă se vor amplifica cercetările structurii și conținutului unui astfel de concept precum este *asistența tehnico-criminalistică a descoperirii și cercetării infracțiunilor* [1], locul lui în sistemul tehnicii criminalistice, în special rolul proactiv al acestei noțiuni în formarea legăturilor științei respective cu practica de urmărire penală.

Rezultate și discuții

Problemele tehnicii criminalistice sunt de multă vreme în vizorul savanților diverselor specialități din ciclul criminal. Însuși apariția acestei științe la finele sec. XIX s-a realizat în cadrul disciplinelor care țin mai puțin de cele juridice și mai cu seamă în limitele diferitor direcții ale domeniilor naturii și științelor tehnice. Chiar și denumirea acestei discipline „criminalistica” de către judecătorul de instrucție

austriac Hans Gros, a fost acceptată nu dintr-o dată de către comunitatea științifică. Mai mult, și la etapa actuală de dezvoltare a capacităților și mijloacelor de însoțire a activităților polițienești în unele țări occidentale există [4] părerea că criminalistica nu prezintă o știință, ci doar o direcție de cercetare a aspectelor tehnice, tactice și metodologice ce se impun în activitatea de investigare a infracțiunilor și că ar fi mai oportun a o întitula - ”tehnica polițienească”.

Credem însă că, opinia în cauză prezintă mai curând un tribut tradiției spre care înclină juriștii țărilor, sistemele juridice ale cărora sunt atașate unor postulate intangibile, sprijinite pe precedent, în cadrul cărora este destul de problematic a schimba ceva. Chiar însuși sintagma ”tehnica polițienească”, în epoca contemporană de dezvoltare a civilizației, o credem prea îngustă care nu cuprinde toate multiplele metode, procedee și mijloace aplicate în scopul cercetării activităților infracționale.

Însă termenul în cauză corelează într-o anumită măsură cu denumirea adoptată de criminalistica națională pentru a întitula unul dintre cele mai ”vârstnice” compartimente al științei criminalistica – „tehnica criminalistică” și, doar parțial, deoarece una dintre tendințele criminalisticii moderne este extinderea obiectului său de studiu dincolo de cadrul fenomenului de cercetare precum este „infracțiunea”. Pe bună dreptate, actualmente cunoștințele criminalistice se folosesc nu numai pe segmentul urmăririi penale dar și în scopul soluționării cauzelor civile, în contenciosul administrativ, arbitraj, domeniul bancar etc. Este evident că termenul „tehnica polițienească” prin conținutul său este chiar mai îngust în raport cu „tehnica criminalistică”, de aceea, acest ultim termen, îl credem mai adecvat situației curente în doctrina și practica de investigare a infracțiunilor.

Cu toate acestea, pornind de la această constatare, apar unele întrebări. Spre exemplu:

- pe cât de justificat este utilizarea termenului „tehnica criminalistică”, căci este cunoscut că această subramură a științei criminalistice cuprinde nu numai mijloace tehnice propriu-zise, dar și metode, procedee, modalități de aplicare practică a acestora?

- care ar fi legătura tehnicii criminalistice cu teoria generală a expertizei judiciare și, pe cât de necesară este existența simultană a astfel de direcții înrudite, precum tehnica criminalistică și expertologia?

În cele ce urmează vom încerca să căutăm răspunsul la aceste întrebări care, desigur, nu pot fi nici simple și nici de suprafață.

1. Legat de prima întrebare, trebuie spus că o perioadă îndelungată în cercurile științifice se discută problema naturii criminalisticii și locul ei în sistemul științelor. Apărută din necesități practice de urmărire penală și la intersecția științelor naturii, a celor juridice și tehnice, aceasta (criminalistica) timp îndelungat era considerată disciplină de natură dublă, care ține de științele naturii și cele juridice. Dezvoltarea de mai departe a sarcinilor criminalisticii, configurate în sfera de drept au permis a afirma că criminalistica este o știință juridică. Pe bună dreptate, criminalistica s-a format în scopul de a contribui științific în lupta cu criminalitatea, ceea ce presupune o anumită justețe a afirmației că ea este, totuși, o ramură juridică – părere, susținută și de savanții criminaliști autohtoni [2].

Însă, mai corectă ni se pare opinia potrivit căreia, postulatul despre natura dublă a criminalisticii este depășit și nu rezistă criticii și că, totodată, criminalistica nu poate fi atribuită în totalitate la categoria științelor juridice doar în temeiul că sarcinile ei țin de sfera dreptului [8]. Pe bună dreptate, sarcinile, spre exemplu, ale medicinei legale țin, la fel, de sfera jurisprudenței, însă de catalogat această disciplină la cele de drept, nu este cu puțință.

Și atunci, cum de determinat locul criminalisticii în sistemul cunoștințelor științifice? Savantul

criminalist R. Belkin are dreptate, stabilind locul criminalisticii la categoria disciplinelor de natură sintetică, care au apărut la confluența variatelor ramuri, precum, spre exemplu, biochimia sau biofizica. Desigur, se poate obiecta că, odată ce criminalistica s-a desprins din sânul dreptului procesual penal - știință care poartă, fără îndoială caracter juridic, atunci și ea întruchiează genetic factură juridică [8, p.105].

Opinând la această teză, trebuie observat că multe discipline au ca predecesori alte sfere de activitate umană, cu obiect de studiu și sarcini diferite, ceea ce nu presupune în mod automat catalogarea lor la științele „matcă”. Chiar și mijloacele și metodele criminalisticii într-un volum foarte considerabil sunt împrumutate din domeniile naturii și celor de factură tehnică.

Prin urmare, criminalistica, sarcina de bază a căreia este, neîndoielnic asistența științifică în lupta cu criminalitatea, prin arsenalul său de metode și mijloace preluate și adaptate, mai cu seamă din domeniile tehnicii și naturii, este oportun a o include în grupul de științe de natură sintetică. Ca urmare a celor spuse, tehnica criminalistică, care se evidențiază semnificativ de celelalte trei compartimente – teoria ei generală, tactica și metodică criminalistică, trebuie poziționată, la fel, ca o componentă de factură sintetică a științei criminalistice.

Aici însă, trebuie subliniat că această problemă științifică rămâne extrem de discutabilă și deloc simplă ce-și așteaptă rezolvarea. Iată de ce, este important a menționa că oricare excludere a criminalisticii din rândul disciplinelor juridice, la care actualmente ea este catalogată, presupune schimbarea forțată a conștiinței multor juriști teoreticieni și practicieni.

Trebuie oare de urgentat cu insistență acest proces? Credem că nu, deoarece la moment, în opinia noastră, problema în cauză are însemnătate doar din punct de vedere scientologic, iar în cadrul

criminalisticii aceste perturbații vor produce discuții și polemici înverșunate, ceea ce va abstrage atenția cercetătorilor științifici de la necesitățile practicii care, după cum se cunoaște, este o prioritate și una din legitățile dezvoltării criminalisticii. Cu atât mai mult, cu cât unii practicieni expun anumite rezerve față de teoretizarea excesivă pe alocuri a criminalisticii și slăbirea legăturii ei cu activitățile reale de investigare a infracțiunilor.

Prin urmare, abordând geneza tehnicii criminalistice ca disciplină, trebuie menționat că, apărută dintr-o astfel de direcție de cercetare precum este „tehnica polițienească”, ea la etapa actuală, prezintă o parte inseparabilă a științei criminalistice ce influențează celelalte compartimente ale acestei științe, înființate și ele în funcție de posibilitățile mijloacelor tehnico-criminalistice în procesul de descoperire și cercetare al infracțiunilor.

Este de la sine înțeles că celelalte subramuri ale criminalisticii dețin specificul său, deosebit substanțial de tehnica criminalistică, însă tactica și metodica cercetării anumitor genuri și grupuri de infracțiuni sunt mult mai apropiate între ele și exprimă de fapt esența muncii ofițerilor de urmărire penală, pe când tehnica criminalistică studiază particularitățile de activitate ale specialistului criminalist și ale expertului judiciar. Oricum, în opinia noastră, pornind de la aceste deosebiri și specificități, tehnica criminalistică nu poate fi scoasă din sistemul criminalisticii, întrucât ea nu poate fi privită ca ramură de sine stătătoare - obiectul ei de studiu, sarcinile ei sunt legate indispensabil cu disciplina de bază – criminalistica, iar legăturile ei cu tactica și metodica criminalistică sunt întratât de puternice că desprinderea ei este cu neputință. Mai mult, toate procedeele și metodele tehnicii criminalistice de procesare a urmelor materiale infracționale, în afara unor acțiuni de urmărire penală și ieșite din cadrul investigării cauzelor penale concrete, sunt lipsite de sens.

2. În ce privește problema corelării tehnicii criminalistice cu expertologia judiciară, trebuie spus că, activitatea de cercetare expertală este strâns legată de compartimentul tehnicii științei criminalistice. În esență, metodele de expertizare, de rând cu procedeele de depistare, fixare și ridicare a materialelor de probă, penetrează toată structura tehnicii criminalistice, aceasta din urmă manifestându-se în calitate de bază metodologică pentru expertiza judiciară, la general. Cu toate acestea, activitatea expertală, prin felul ei, structural nu prezintă parte a tehnicii criminalistice, întrucât ea (activitatea expertală) este obiectul de studiu al teoriei generale a expertizei judiciare (expertologia). Deci, sunt evidente legăturile genetice ale tehnicii criminalistice cu expertologia, aceasta din urmă fiind desprinsă din subramura respectivă a criminalisticii într-o disciplină de sine stătătoare.

Analiza lucrărilor criminalistice de specialitate, inclusiv a celor de doctorat ce țin de tematica expertizei criminalistice [7] denotă că în spațiul românesc expertiza judiciară, nu este privită ca ramură distinctă a cunoașterii științifice, așa cum este abordat acest domeniu al activității expertale în universul juridic al R. Moldova și a altor țări din spațiul exsovietic. Aici expertiza judiciară prezintă la ora actuală o direcție științifică de sine stătătoare și nu o parte a criminalisticii așa cum a existat în perioada anterioară. Are dreptate cercetătorul O. Neicuțescu care argumentează crearea acestui nou domeniu prin necesitatea generalizării și argumentării teoretice a acelor procese ce se produc în activitatea practică de expertiză, servind drept temelie solidă în formarea bazelor științifice ale diverselor genuri și varietăți de expertize [6, p.18].

Totodată, în opnia noastră, un volum mare de chestiuni a expertologiei judiciare se repetă și în cursul de tehnică criminalistică. Pe bună dreptate, așa subramuri precum, armologia criminalistică, documentologia, gabitoscopia, traseologia

criminalistică tratează și problematica cercetărilor de laborator a obiectelor respective – a armelor de foc și armelor albe, a documentelor manuscrise și printate, a aspectului exterior al omului, a urmelor materiale etc.

Dar, este la fel adevărat că, privite în ansamblu, aceste probleme din cadrul tehnicii criminalistice se studiază la facultățile civile de drept, mai curând, la un nivel „superficial” și nu pentru pregătirea unor cadre de experți profesioniști, dar – sintetizat, ca o trecere în revistă a materiei, și chiar nici pentru pregătirea specialistului în a aplica procedee de lucru la fața locului, ci pentru obținerea unor deprinderi de procesare criminalistică a locului faptei de către ofițerii de urmărire penală, lucrătorii operativi, organele de constatare.

Activitatea expertală, la fel ca și munca specialistului-criminalist, care și ea, în contextul dezvoltării metodelor și mijloacelor tehnice contemporane extrem de sofisticate, reclamă o pregătire mult mai profundă și mai anevoioasă, pe care, de fapt, o și oferă această disciplină științifică, precum este teoria generală a expertizei judiciare (expertologia). Totodată, credem că caracterul generalist al dezvoltării problematicii activității expertale, susținută în cadrul procesului educațional la facultățile de drept din țară, urmează al menționa în debutul cursurilor respective, întrucât, în lipsa altor surse de informație despre cercetările de expertiză, la studenți uneori se creează impresia eronată despre munca expertului judiciar ca o activitate ușoară, obișnuită, lipsită de complexitate.

Tot în această ordine de idei, menționăm că, pornind de la analiza Registrului de stat al experților judiciari atestați [3], potențialul cadrelor de experți din sectorul public este destul de înalt – studii superioare specializate, profesionalism, vechime în muncă pe specialitate etc. Nivelul înalt al expertului contemporan este confirmat și de faptul că majoritatea din ei dețin drept de semnătură

a rapoartelor de expertiză în câteva domenii ale cunoștințelor specializate (știință, tehnică, artă, meserie). O astfel de interschimbabilitate a experților, potențial este foarte utilă, însă apare întrebarea, câte permisuri poate avea acesta fără a prejudicia activitatea sa profesională? Din Registrul amintit mai sus se observă că unii dețin 5 și mai multe. Doar că, este evident, dacă nu realizezi cercetări expertale pe o anumită specialitate – deprinderile profesionale respective se pierd. În opinia noastră, nivelul optimal al numărului de permisuri ar fi în limitele a trei, având în vedere că expertul real activează doar pe una-două specialități, celelalte se valorifică rar, spre exemplu, în cazul lipsei la moment al specialistului principal al subdiviziunii în domeniul respectiv.

Legat de aceasta, este foarte important rolul conducătorului instituției de expertiză judiciară, care urmează să monitorizeze nivelul de pregătire al expertului pe specialitățile, în care acesta are drept de semnătură, la necesitate să inițieze „rotația” cadrelor pe diferite direcții de activitate și să asigure calitatea muncii specialiștilor. Art.17 al Legii RM nr.68/2016 [5], în p.b) statuează obligația conducătorului unității de expertiză „să asigure condițiile necesare pentru efectuarea expertizei judiciare”, din care nu se întrevede obligația de a susține nivelul profesional al colaboratorilor. Iată de ce, considerăm că acest punct al Legii urmează a fi modificat, după cum urmează: ”să asigure condițiile necesare pentru efectuarea expertizei judiciare și sporirea nivelului profesional al specialiștilor”. Un profesionist bun totdeauna activează cu un randament mai înalt comparativ cu un lucrător necalificat. În linii mari, prosperitatea și splendoarea expertologiei este marcată tocmai de spiritul și inteligența specialiștilor experți judiciari. Nu întâmplător Legea în cauză a consacrat un articol întreg (nr.54) formării continue a expertului judiciar, întrucât însuși specialiștii respectivi

trebuie să fie interesați în sporirea nivelului său profesional.

Legat de aceasta, în condițiile actuale, este la fel de actuală problema stimulării materiale a experților judiciari. Articolul 68 al Legii susmenționate stipulează că expertul judiciar își poate exercita activitatea prin una din următoarele forme de organizare: a) în calitate de angajat în cadrul unei instituții publice de expertiză judiciară; b) în cadrul unui birou individual de expertiză judiciară; c) în cadrul unui birou asociat de expertiză judiciară.

În esență, rezultă că expertul nu poate îndeplini lucrări de acest gen prin cumul pentru a-și spori nivelul său material. Este posibil că legiuitorul, prin această interdicție a urmărit un scop anume - să nu admită înțelegerea expertului cu persoanele din inițiativa cărora el realizează cercetările, deci este vorba de neîncrederea în corectitudinea expertului, cu toate că acesta poartă răspundere penală, conform art.312 CP RM, pentru darea de concluzii false cu bună știință, ceea ce este o opreliște semnificativă împotriva abuzurilor. Dacă însă s-a urmărit scopul de a întări prin aceasta cadrele de experți în structurile statale, se poate întâmpla că, prin salariile modeste în unitățile publice de expertiză, experții nu vor renunța să-și caute de lucru în alte locuri. Credem, totuși că o abordare mai rațională ar fi admiterea pentru experții din structurile publice a activităților *prin cumul* care ar avea și efecte benefice – creșterea bunăstării experților, statornicirea lor în instituțiile publice de expertiză, apariția unor surse suplimentare de venituri ale serviciilor de expertiză. De aceea, credem că avantajele enunțate prevalează asupra riscurilor imaginare de apariție a unui număr mare de concluzii ale experților, neconforme adevărului date cu bună știință.

În încheiere, menționăm că aspectele susdiscutate prezintă doar o mică parte a problemelor tehnicii criminalistice și, desigur, nici cum nu le epuizează,

manifestându-se mai curând ca o invitație la polemică pe acest segment de activitate.

Concluzii

Situația criminogenă din țara noastră rămâne complicată, într-un rând de cauze infracționale statistica se înrăutățește neconținut, de unde și exigențele stricte înaintate organelor de drept privind redresarea măsurilor speciale de investigații, sporirea calității anchetei, dar și a preocupărilor din domeniul tehnicii criminalistice și expertizei judiciare în cauzele instrumentate.

În aceste condiții, se cere o mai semnificativă utilizare în activitatea de descoperire și cercetare a infracțiunilor a metodelor și mijloacelor tehnicii criminalistice în cadrul activităților de urmărire penală și cercetărilor de expertiză. Totodată nu pot fi lăsate în umbră și anumite dificultăți de factură juridică și metodico-organizatorică ale asistenței tehnico-criminalistice a investigării infracțiunilor, care frânează aceste procese. Analiza acestor probleme, determinarea căilor de rezolvare rămâne o sarcină importantă a teoriei și practicii criminalistice la etapa actuală.

În fine, exprimăm convingerea că soluțiile propuse privind locul tehnicii criminalistice în sistemul cunoștințelor științifice și importanța metodologică a acestui domeniu pentru expertologia judiciară, vor contribui la sporirea eficacității cercetării infracțiunilor, în ansamblu și vor influența pozitiv calitatea activităților specialistului și a expertului judiciar în aflarea adevărului în diversele cauze judiciare.

Referințe bibliografice

1. GOLUBENCO, Gh., COLODROVSCHI, V. Asistența tehnico-criminalistică a descoperirii infracțiunilor. Chișinău: F.E.-P. "Tipografia Centrală", 2010. 220 p.

2. GOLUBENCO, Gh. Criminalistică: obiect, sistem, istorie. Chiș.:”Tip. Centrală”, 2008. 215 p.

3. Hotărârea de Guvern a Republicii Moldova nr.441 din 14.06.2017 cu privire la registrele de stat în domeniul expertizei judiciare. În: *Monitorul Oficial al R.Moldova* nr.201-213 din 23.06.2017.Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=99643&lang=ro (Accesat – 22.03.2022)

4. FOMBONNE, J. La criminalistique. Paris: Presses Universitaires de France, 1996.127 p.

5. Legea Republicii Moldova “Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii*

Moldova nr. 157-162/316 din 10.06.2016. <http://lex.justice.md/index.php?=doc&lang=1&id> (Accesat – 22.03.2022)

6. NEICUȚESCU, O. Obiectivitate și subiectivism în expertiza criminalistică. Tz. de doctor în drept. Chișinău: ULIM, 2010. 171 p.

7. VĂDUVĂ, N. Expertiza judiciară - mijloc de probă în procesul penal. Tz. dr. în drept Chișinău: ULIM, 2001. 205 p.

8. БЕЛКИН, Р.С. Курс криминалистики: учеб. пособие для вузов. 3-е изд., дополненное. М.: ЮНИТИ – ДАНА, Закон и право, 2001. 837 с.

